

NAŠA MALINOVÁ

Noviny občanov obce Malinová

IV. ročník

Číslo 4/2023

ABY OBEC DOBRE HOSPODÁRILA AJ V BUDÚCOM ROKU

Vážení spoluobčania!

Možno aj vy máte taký pocit, že ten čas veľmi rýchlo beží. Ved' iba nedávno sme hromžili na letné horúčavy a už tu máme chladné počasie a pomaly sa chystáme na najkrajšie sviatky - Vianoce. Záver roka je pre obec a obecné zastupiteľstvo v znamení priprav rozpočtu výdavkov a príjmov na budúci rok. Tomuto najdôležitejšiemu dokumentu pre fungovanie obce sme venovali náležitú pozornosť. V týchto dňoch si už návrh na rozpočet môžete pozrieť na vývesnej tabuli aj na webovej stránke obce. Očakávam, že sa s ním oboznámite a prípadne pošlete aj svoje pripomienky k rozpočtu, pretože na tohoročnom ostatnom zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktoré sa uskutoční 14. decembra, ho musíme v zmysle zákona schváliť. Musíme urobiť všetko preto, aby obec dobre hospodárila aj v budúcim roku.

Aj keď je dôsledná príprava na rok 2024 dôležitá, je samozrejmé, že obec a jej obyvatelia žijú súčasnosťou. Často sa vynoria problémy, ktoré treba operatívne vyriešiť, alebo hľadať perspektívne východiská. Na novembrovom zasadnutí obecného zastupiteľstva sa zúčastnila skupina obyvateľov najmladšej časti obce Pri háji. Prišli, aby poslancom pripomenuli a zdôraznili, že sú takisto občanmi obce, ale majú svoje špecifické problémy a právom požadujú ich riešenie.

Medzi najdôležitejšie patrí, že nemajú v blízkosti autobusovú zastávku, hoci im bola sľúbená investorom, od ktorého kupovali rodinné domy. Spôsobuje to problémy nielen dospelým, ale najmä deťom, ktoré dochádzajú do školy v N. Pravne. Túto otázku sme so zástupcami obyvateľov tejto časti obce prediskutovali tiež na samostatnom spoločnom stretnutí. Žiaľ, musel som ich informovať, že otázka zriadenia autobusovej zastávky je pomerne zložitá. Pôvodný zámer, aby jej vytvorenie financoval Trenčiansky samosprávny kraj (TSK) sa nepodaril. TSK to

odmietol. Žiadosť, aby Pri háji zastavovali autobusy SAD, ktoré premávajú do našej obce, zasa prepravca zamietol. Pretože by tam musel byť aj odstavňý pruh s nástupišťom. A to na oboch stranách cesty. Inak by to bolo nebezpečné. Investor pán Žužafka svoje sľuby nesplnil.

Ale obec to na svoje náklady nemá možnosť zabezpečiť, pretože vybudovanie zastávky by si vyžiadalo investíciu približne viac ako stotisíc eur. Okrem toho pozemok, na ktorom by mohla stáť, nie je vo vlastníctve obce. Čiastočne by tento problém vyriešil chodník od novej bytovky do obce, na ktorý je už pripravený projekt a mal by sa začať stavať v budúcim roku. Po chodníku by mohli občania z tejto časti bezpečnejšie prichádzať do centra obce aj na zastávku autobusu.

Pokračovanie na 2. strane

Pripomenuli sme si 70. výročie vzniku ZPOZ

STÁŤ PRI ČLOVEKU V RADOSTI I SMÚTKU

Uplynulo 70 rokov od vzniku zborov pre občianske záležitosti (ZPOZ) na Slovensku. Pri tejto príležitosti sa 11. novembra 2023 zišli na spomienkovom stretnutí súčasní aj bývalí členovia ZPOZ v Malinovej.

V obradnej miestnosti, kde často účinkujú, ich privítala súčasná predsedníčka ZPOZ-u Dagmar Dudášová. Starosta obce Juraj Stiffel vo svojom príhovore poďakoval všetkým za dlhoročnú aktívnu činnosť v zbere. Stručne spomenul aj históriu vzniku ZPOZ-u v našej obci.

Pokračovanie na 2. strane

Pochopiteľne najdôležitejšou politickou udalosťou tohto roka boli predčasné parlamentné voľby 30. septembra. Ako dopadli je všeobecne známe. Funguje nová vládna koalícia, aj vládla. Ako však prebiehali voľby v našej dedine? Koho, ktoré strany, či hnutia sme preferovali? Po sčítaní všetkých hlasov volebnou komisiou možno konštatovať, že politické názory našich spoluobčanov sa veľmi nelíšia od celkových výsledkov v rámci Slovenska.

AKO SME VOLILI

Podľa zápisnice bolo vo voličskom zozname v našej obci zapísaných 807 oprávnených voličov. Možnosť voliť na základe hlasovacích preukazov využilo aj viacero občanov, ktorí nemajú trvalé bydlisko v našej obci, ale boli tu na návšteve. Do volebnej miestnosti však prišlo dovedna „iba“ 593 voličov a počet platných hlasov dosiahol 73,48 percenta, čo je približne čo 3,5 percenta viac ako je priemer v okrese Prievidza.

Najviac hlasov v našej obci, rovnako ako na celom Slovensku, dostala víťazná strana SMER - slovenská sociálna demokracia. Volilo ju 179 voličov. HLAS - sociálna demokracia u nás získala 112 hlasov. Progresívne Slovensko 8, Slovenská národná strana 57 hlasov a hnutie REPUBLIKA 43. OĽANO a priatelia podporilo 26 občanov. SaS dostala 20 hlasov, SME RODINA 15, Kresťansko-demokratické hnutie 13 a Demokrati 12 hlasov. Najmenšiu podporu mala v Malinovej Komunistická strana (5) a Pirátska strana - Slovensko (3). Po dva hlasy získali kandidáti politických subjektov Spoločne občania Slovenska, SRDCE-vlastenci a dôchodcovia a Slovenské hnutie obrody. Po jednom hlase to boli Spravodlivosť, Vlastenecký blok a MY Slovensko. S nulovým ziskom v Malinovej skončili: Princíp, Maďarské fórum, Modrí - Most Híd, Szövetség, SDKÚ-DS, Kotlebovci-Ludová strana naše Slovensko a Karma.

Možno teda konštatovať, že občania našej obce sa rozhodovali prevažne podľa toho, komu najviac dôverujú a rovnako ako vo všetkých obciach na hornej Nitre.

(r)

ABY OBEC DOBRE HOSPODÁRILA AJ V BUDÚCOM ROKU

Pokračovanie z 1. strany

Pre zvýšenie bezpečnosti chodcov by bolo možné, aby dopravný inšpektorát premiestnil dopravnú značku začiatku obce. Tak by v inkriminovanom úseku už platilo obmedzenie rýchlosti. Ďalšou možnosťou by bolo financovať projekt z eurofondov. Sledujeme všetky výzvy a keď sa nejaká v tomto smere objaví, určite na ňu obec zareaguje.

Novembrové zasadnutie zastupiteľstva však malo aj ďalší dôležitý program. Schválilo napríklad v tomto roku už druhé rozpočtové opatrenie, ktoré upravuje tohoročný rozpočet obce. Predložila ho ekonómka obecného úradu Edita Priehodovej, ktorá dôvody vysvetľuje aj v tomto čísle našich novín. Mnohí občania sa dožadujú, aby komunálny odpad odvážali raz za dva týždne, tak ako je to v mnohých okolitých obciach. Majú pravdu. Pri dôslednom triedení plastov tetrapakov, skla a papiera, takáto frekvencia pre väčšinu skutočne postačuje. Hoci vo väčších domácnostiach s malými deťmi, prípadne chorými členmi rodiny, dokážu smetiaky naplniť každý týždeň. Budeme musieť hľadať riešenie, pretože návrh zastupiteľstvo schválilo s platnosťou od nového roka.

Musím však upozorniť, že schválenie dvojtýždňovej frekvencie odvozu odpadu zrejme neprinesie očakávané výraznejšie zníženie poplatkov. Správcovia skládky totiž pre budúci rok avizujú zvyšovanie platieb za komunálny odpad. Podľa nových nariadení musia vybudovať pri každej skládke komunálneho odpadu dotriedňovaciu linku. To si vyžiada nové investície, ktoré budú musieť zaplatiť obce a mestá.

Rok 2023 sa už čoskoro skončí. Budeme bilancovať, ako sa nám podarilo splniť, čo sme si predsavzali. Chcem predovšetkým poďakovať vám, občanom, ale aj poslancom a pracovníkom obecného úradu za aktivity, ktoré prispeli k rozvoju našej obce. Som vďačný za každý dobrý nápad, aj oprávnenú kritiku, pretože tá nás posúva ďalej.

Dovoľte mi, aby som všetkým Malinovčanom zaželal šťastné Vianočné sviatky. Želám vám, aby ste ich strávili v kruhu svojich najbližších, v pokoji a vzájomnej úcte. Zároveň vás všetkých pozývam pred obecný úrad na tradičnú silvestrovskú poslaneckú kapustnicu a starostovský punč.

Juraj Stiffel, starosta obce

JEDINÁ OTÁZKA

ekonómke obecného úradu Edite Priehodovej
ROZPOČTOVÉ OPATRENIE

- Poslanci na poslednom zasadnutí obecného zastupiteľstva schválili rozpočtové opatrenie číslo 2/2023. Môžete vysvetliť prečo bolo potrebné prijať takéto opatrenie?

Pred začiatkom roka musí zastupiteľstvo schváliť rozpočet, kde sú vyčíslené príjmy aj výdavky zabezpečujúce riadny chod obce. To je základný zákon obce. V priebehu roka však prídu z rôznych dôvodov k zmenám vo výdavkoch ale aj príjmoch, ktoré nemožno predvídať. Preto podľa zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách v § 14 povoľuje upravovať, alebo lepšie povedané aktualizovať rozpočet, teda aj povolené prekročenie niektorých položiek a zároveň presun finančných prostriedkov v rámci jednotlivých kapitol. To znamená, že ak dochádza k navýšeniu príjmov, je možné vykryť schodok tam, kde sa ukazuje, že budú financie chýbať. Takéto rozpočtové opatrenie však musí schváliť obecné zastupiteľstvo.

Je to aj v prípade dotácií, ktoré dostávame od štátu. Dopredu nevieme aké budú, preto ich nemôžeme ani zakomponovať do rozpočtu. V tomto roku sme napríklad dostali dotácie na zorganizovanie referenda a parlamentných volieb. Tieto prostriedky sa musia odraziť aj vo výdavkoch. Ak by sme ich nedokázali použiť, museli by sme ich vrátiť. Tiež dostávame od vlády dotáciu na ubytovanie dvoch rodín, odídenov z Ukrajiny, ktoré v našej obci bývajú. Obec však tieto peniaze musí presunúť majiteľovi domu, ktorý umožnil týmto ukrajinským rodinám v dome bývať. Musí sa to tiež odraziť v upravenom rozpočte. Rovnako štát dopláca výdavky na stravu predškôľakov. To tiež musíme v rozpočte upravovať. Vyššie príjmy sme dosiahli vo viacerých položkách. Ukazuje sa tiež, že nevyčerpáme niektoré plánované prostriedky, napríklad na energie. Môžeme ich teda použiť tam, kde nám peniaze chýbajú. Napríklad na advokátske služby, požiarnu ochranu, geometrické plány a podobne. Schválené rozpočtové opatrenie súhrnne ukázalo, že príjmy obce sa zvýšili o 10 720 eur a upravené výdavky budú 10 280 eur. To znamená, že nám ešte zostáva „nevyužitých“ 440 eur, ktoré zatiaľ zostávajú v rezerve. Svedčí to o dobrom hospodárení obce v priebehu roka. (r)

v mladosti i starobe. Vždy s úctou a vďakou preukazovanou človeku, jeho práci, jeho životu. Robíme prácu pre obec, pre občanov, pre naše deti, malých žiakov, študentov, ľudí, ktorí sú stredobodom životného diania. Ale aj pre seniorov, pre všetkých tých, ktorí sa snažia žiť svoj život naplno a naplnene“ povedal na záver svojho príhovoru starosta.

O svoje spomienky sa ešte podelila aj dlhoročná členka a organizátorka ZPOZ-áckych obradov Irena Balážová. Všetci účastníci stretnutia sa potom podpísali do Pamätnej knihy obce a dostali od starostu na pamiatku symbolické srdiečko.

(Spracoval: pre)

Foto: P. Remiáš

Pripomenuli sme si 70. výročie vzniku ZPOZ

STÁŤ PRI ČLOVEKU V RADOSTI I SMÚTKU

Pokračovanie z 1. strany

„Najskôr to boli, začiatkom päťdesiatych rokov, aktívy pre občianske záležitosti (APOZ). Spoločenské zmeny si totiž vyžiadali nutnosť zabezpečiť dôstojné obrady tým občanom, ktorí nemali záujem využiť cirkevné obrady pri rôznych rodinných, osobných či spoločenských udalostiach. Obec Malinová bola vždy známa svojou pokrokovosťou, bohatými tradíciami a rozvinutým kultúrnym životom. O ten sa najviac pričínal divadelný krúžok a mužský spevokol. Prvý APOZ v Malinovej pôsobil pri MNV a spolupracoval s osvetovou besedou, miestnym kultúrnym strediskom a tiež so základnou a materskou školou. Pripravoval hlavne uvítania detí do života, občianske rozlúčky, rozlúčky s brancami, slávnosť odovzdávania občianskych preukazov. Neskôr sa obrady rozšírili aj na organizovanie životných a pracovných jubileí, jubilejných sobášov, darcov krvi a ďalších, tak ako ich prinášal život. V roku 1963 boli APOZ-y premenované na Zbory pre občianske záležitosti, ktorý sa používa dodnes. Od roku 1964 sa začala tradícia zápisov jubilujúcich občanov obce v rámci Mesiaca úcty k starším“ - uviedol starosta. Dodal aj osobné spomienky, keď sa ako žiak zúčastňoval na rôznych občianskych obradoch.

Prvým predsedom ZPOZ v Malinovej bol Pavol Nemeš, vtedajší predseda národného výboru, až do roku 1989. Potom Ladislav Richter, Rudolf Schön a Jozef Pastorok. Od roku 1995 až do roku 2009 bol predsedom ZPOZ Miroslav Gross, vystriedala ho Dagmar Dudášová, ktorá je vo funkcii dodnes. Na

slávnostných obradoch obec zastupovali vždy úradujúci starostovia Peter Čavojský, Mária Luprichová a od roku 2019 Juraj Stiffel. Členmi ZPOZ od roku 1964 boli Irena Balážová, Elfrída Richterová, Ladislav Richter, Miroslav Gross. Zloženie sa menilo, prišli noví členovia, Edita Grossová, Zuzka Luprichová, Mirka Bolfíková, Roman Schön. V programoch sa vystriedalo množstvo účinkujúcich, detí, spevácke skupiny Bystrina a Zlatava, hudobný doprovod Marika a Palko Harbut, Viliam Schön, Michal Poliak. Ale aj kronikári Irena Balážová, Ján Oller, 26 rokov Mária Luprichová a ďalší...

„ZPOZ od svojho vzniku pripravil mnoho podujatí, slávností, spomienok, obradov. Dnes už môžem rozhodne konštatovať, že je pre mňa - starostu významným pomocníkom pri uskutočňovaní rôznych kultúrno-spoločenských podujatí a najmä občianskych obradov. Posilňuje občianske vedomie, zlepšuje medzilidské vzťahy a presadzuje morálne hodnoty. Stojíme pri človeku v každej chvíli, v radosti i smútku,

ZPOZ - spomienky Ireny Balážovej

Ako ten čas letí...

Obsah týchto slov si najčastejšie uvedomujeme najmä pri oslavách životných či pracovných, ale aj iných podujatiach. Je veľmi milé po rokoch sa opäť stretnúť práve pri takomto výročí ZPOZ, s ktorým sme vyrastali a zosťarali.

Ja sa vrátim v čase späť, keď som začínala ešte ako žiačka základnej školy recitovať na obradoch. V malej obradnej sieni na Miestnom národnom výbore (MNV) na starej fare, kde sa konali hlavne uvítania do života. Miestnosť so sekretárom, veľkým stolom, lavicami, kolíska a murované kachle v kúte. Pred očami mám dodnes rukou písaný scenár alebo na písacom stroji na linkovanom papieri vytrhnutom zo zošita. Báseň, príhovor, sľub rodičov, podpis do knihy a „2x naliat do štamperlíkov“. Účinkujúci predseda MNV Pavol Nemeš, ja a pracovníčka MNV Anka Mikulová. Robili sme uvítania jedného alebo troch detí s rodičmi. Autentický záznam o prvých obradoch sa, bohužiaľ, nezachoval. Prvá kniha kronika zmizla bez stopy. Pamätám si ju, bola to klasická červená kniha formátu A4 preto, pretože som z nej záznamy od roku 1963 prepisovala do novej veľkej knihy. Nie sú teda autentické, chýbajú tu podpisy. Jedným z prvých takýchto zápisov boli uvítania detí, narodených v roku 1963, medzi nimi aj naša súčasná predsedníčka ZPOZ Dáša Dudášová Chmelíková. Od roku 1964 sa až doteraz konajú obrady a zápisy jubilačných dôchodcov.

Začínala som túto prácu s predsedom Pavlom Nemešom a pracovníčkami MNV Anneliesou Páleschovou, Igrid Páleschovou a Annou Mikulovou. Neskôr začali účinkovať v ZPOZ Laco Richter, Edita Priehodová, Elfrída Richterová, Mirko Gross a ďalší. Úroveň obradov bola čoraz lepšia, hľadali sme nové formy, písali sme si sami scenáre, ktoré sa skvalitňovali, zúčastňovali sme sa na školeniach. Okrem prednesu básní boli obrady doplnené účinkovaním detí a speváckeho zboru žien. Okrem predsedov MNV, starostov a pracovníkov úradu, sa na tvorbu programov podieľali učiteľky materskej a vtedy ešte aj základnej školy. Tiež osvetoví pracovníci, deti a žiaci, spevácka skupina Bystrina, Zlatava a ďalší členovia ZPOZ. Každý prispel svojim dielom, svojimi možnosťami a schopnosťami. Často jeden človek vo viacerých funkciách. Každý z nás mal svoje miesto a svoju úlohu. Nikto nebol dôležitejší a väčší. Len iný a mal inú úlohu. Pripraviť scenár, vybrať tú správnu báseň, napísať sprievodné slovo, nacvičiť uspávanku či pieseň na rozlúčku, urobiť zápis do knihy, zabezpečiť darček, kvety, veniec... a tak ďalej.

Menili sa aj podmienky. Obrady sa presunuli spočiatku do bývalého agitačného strediska, potom s MNV do budovy MŠ. Do novej tejto obradnej siene sme vstúpili v roku 1981. Hromadné slávnosti sa konajú v sále kultúrneho domu, ale tiež aj mimo obradných miestností, ak si to vyžaduje situácia. Zvláštnu kapitolu majú u nás smútočné občianske rozlúčky. Viem, že spočiatku sa vykonávali len cirkevné a ZPOZ zasa občianske. Ak bol občiansky pohreb, vyhlásol

sa v miestnom rozhlase a celý obrad prebiehal pred malým domom smútku, predtým márnicom až do roku 2011. Od roku 2019 sa tieto obrady konajú už v súčasnom dome smútku. Spočiatku okrem rečníkov a recitátorov sa museli zabezpečiť aj kopáči, nosiči, vlajkonosiči. Deti a mládež niesli vence. Príprava takýchto pohrebov bola veľmi náročná, vyžadovala si množstvo ľudí. Ale mala aj svetlú stránku, deti sa tešili, že im odpadne hodina, na ktorú dostali ospravedlnenku priamo od starostu. Aj tu došlo k veľkej zmene v úrovni a kvalite obradov až do dnešnej podoby. Hoci stále máme problém získať dobrých rečníkov a recitátorov, čo je pochopiteľné, pretože sú to veľmi emočné vystúpenia, ktoré nie každý zvládne...

Obradné siene. Nemí svedkovia najvýznamnejších udalostí v živote obce, v živote ľudí. Keby sme ich oživilí, čudovali by sme sa, čo všetko by nám vyzrozprávali... Ich dverami prešli snád aj tisíce našich občanov, hostí zo Slovenska i zo zahraničia. Privítali tisíce nových občanov, oslávili sme významné životné jubileá, jubilejné sobáše. Poďakovali sme sa v nich darcom krvi, odovzdali žiakom občianske preukazy, rozlúčili sa s brancami aj predškólami. Boli to tiež občiansko-spoločenské akty, ako napríklad 100. výročie vysvätenia kostola, 50. výročie MŠ, výročie muzikantov obce, prevzatie erbu obce Malinová, prvá historická slávnosť I. písomnej zmienky o obci v roku 2009. Takisto vydanie prvej monografie, udelenie čestného občianstva, ale aj stretnutia rodákov obce, výročia SNP, oslobodenia, zápis pamätníkov odboja, a ďalšie. Privítali sme tu aj významné osobnosti Slovenska prezidenta Rudolfa Schustera, spisovateľa Jozefa Banáša, v minulosti návštevy z bývalého ZSSR, NDR a rumunských Slovákov z Nadlaku. A ďalšie a ďalšie obrady. Kolkože ich bolo? Kto by ich všetky zrátal?

Kolko len pamätných kníh sa zapísalo? Kolko dokumentačných pier vypísalo, kolko ceruziek vystrúhalo? V našej obradnej sieni zneli známe hudobné nástroje, no najčastejšie klavír, keyboard, saxofón, husle, gitara, akordeón... Za tým všetkým sú konkrétni ľudia, ktorí obetovali svoj voľný čas, pohodlie a neraz aj vlastné prostriedky. Robili sme prácu s plnou zodpovednosťou, boli sme šťastní, ak to dopadlo dobre, ale aj naopak. Neúspech, chybičky nás boleli. Boli sme si vedomí, že sme len amatéri, neočakávali sme žiadne veľké ovácie, stačilo len teplé „ďakujem“.

Vždy sme išli do toho naplno, kolektívne.

V tejto práci je veľmi dôležité, že nemôže ju vykonávať jeden človek. No čas pokročil. Práca nás starších tiež pomaly končí. Verím však, že sa nájdu ľudia, ktorí prevezmú to pomyselné žezlo a nahradia nás, prinesú niečo nové a svieže...

Snímky: P. Remiaš a archív

V ŠĽAPAJACH OTCOV

...*„Nech zosýpa sa staré a nech sa taví v novom vare...“*

Tento verš z básne Jána Kostru „Každý deň stretnúť človeka“ mi prišiel na um, keď som sa prechádzala našou dedinou. Ako som už písala v jednom článku, že sa postupne mení jej tvar a tvár, ale mení sa aj jej charakter.

Pamätám si z detstva, že v dedine bol jeden obchod potravín, mäsiareň, potom mliekareň a krčma. Všetko ostatné sme museli nakupovať v Nitrianskom Pravne, Prievidzi a inde. A v dedine neboli žiadne iné služby. Nebolo sklenárstvo, stolárstvo, autoopravovňa, stavebné, záhradné a ďalšie. Nahrádzali ich domáci remeselníci a stavební robotníci, ktorí s ochotou pomáhali ľuďom.

ZAMYSLÉNIE

Niekedy za symbolickú odmenu, inokedy v systéme „ja tebe, ty mne... však odrobíme“... Potrebuješ zaskliť okno, odrezat zrkadlo? Chod' k Ferovi Bolfíkovi. Chceš ohobľovať dosky? Skús u Joža Pálescha, má hobľovačku. Treba ti vymalovať izbu? Koho si volal? Pištu Greschnera? Kto ti položil parkety? Lukáč Čavojský! Ideš stavať synovi dom? Poradím ti, v Malinovej sú najlepší železobetónári, tesári murári, vodári....

To už bolo naozaj veľmi dávno, a aj tých majstrov bolo ďaleko viac. Aj dnes sa ešte nájdu šikovné ruky a ochotní spoluobčania, ktorí prídu čo to opraviť, vymeniť a pod. Postupne ich nahrádzajú tiež remeselníci a odborníci, ktorí sa rozhodli pre podnikanie.

Rozšírila sa u nás sieť gastronomických a pohostinných služieb, ktoré dovezú jedlo až domov, čo je veľmi výhodné pre starších občanov. V obci sa vyrábajú medovníky a oblátky, ale aj náhrobné kamene. Ďalšie služby poskytujú občanom autopravovne, zásobovanie a doprava rôzneho stavebného materiálu, ale aj živnostníci, ktorí vám prerobia byt, zateplia dom, opravia strechu a postavlia dom. Aj keď za tieto služby a práce platíme podľa cenníkov, výhoda je v tom, že sú to domáci, nemusíme nikde cestovať a čítať recenzie, aj reklamácia sa ľahšie a rýchlejšie vybaví. Rozšírenie ďalších podobných služieb by bolo pre obec a jej občanov len prínosom pre ďalší rozvoj a plnohodnotnejší život.

Ja osobne to s pribúdajúcimi rokmi veľmi oceňujem a vítam. Mnohí z mladých podnikateľov a živnostníkov pokračujú v šľapajach svojich starých otcov a otcov, iní sa držia svojho odboru alebo si plnia svoje sny. Ja im držím palce!

Irena Balážová

OSOBNOSTI - ELFRÍDA RICHTEROVÁ, rod. GRESCHNEROVÁ

Narodila sa v októbri 1958, do pokrokovej rodiny. Jej starý otec Michal Greschner bol účastníkom SNP, otec Ignác Greschner bol ako dieťa s matkou odvečený do koncentračného tábora. Po skončení vojny bol poslancom a aktívnym funkcionárom v obci.

Elfrída už ako dieťa mala sklony ku kultúre a chodila recitovať na občianske obrady ZPOZ. Zapojila sa do činnosti mládežníckej organizácie, viedla rozhlasový krúžok, pripravovala a účinkovala v programoch na rôznych podujatiach, zúčastňovala sa a aktívne pracovala tiež v ďalších spoločenských organizáciách. V rokoch 1981-1997 bola obecnou kronikárkou. Zaslúžila sa o oživenie speváckej skupiny Bystrina, ktorá chodila spievať na občianske obrady, kultúrne podujatia v obci ale aj v okolí. So skupinou Bystrina sa zúčastnila niekoľkých okresných prehliadok a získala aj ocenenie za interpretáciu ľudovej piesne upravenej pre ženský zborový spev.

Ako členka Spolku karpatských Nemcov v Malinovej má veľkú zásluhu na sformovaní speváckej skupiny Zlatava, ktorej základ tvorili niektoré členky speváckej skupiny Bystrina a na organizovaní stretnutia rodákov „Hauerlandfest“. Zúčastňovali sa

festivalov, kde reprezentovali našu národnostne zmiešanú obec a miestnu organizáciu Karpatskonemeckého spolku na

Slovensku, ale aj v zahraničí, v Nemecku, Dánsku, Česku, Rumunsku. Bola dlhoročnou vedúcou skupiny. Svoje umelecké nadanie neskôr pretavila do tvorby poézie a vydala v roku 2016 knihu básní „Línie poznania“. Vo veršoch je zhmotnená jej cesta pravdy, hľadania a poznania, šepot jej duše. Vo svojej tvorbe pokračuje a má pripravené už druhé vydanie básní.

Pri príležitosti 35. výročia ZPOZ jej Okresný ZPOZ v Prievidzi udelil Čestné uznanie za dlhoročnú prácu v miestnom ZPOZ-e. V roku 2009 pri príležitosti 670. výročia I. písomnej zmienky o obci si právom prevzala Cenu obce za osobné tvorivé výkony a významné výsledky vo výchovnej, umeleckej a inej verejno-prospešnej činnosti.

Vyštudovala strednú zdravotnícku školu, pracovala ako laborantka a opatrovatelka v zahraničí. Vydala sa ako 20 ročná a vychovala tri deti. V súčasnosti žije v Piešťanoch. Do rodnej obce sa často vracia k rodine a k priateľom. Zúčastnila aj na nedávnom stretnutí ZPOZ-árov pri príležitosti a zapísala sa do Pamätnej knihy obce. V októbri tohto roku oslávila svoje životné jubileum 65 rokov.

Irena Balážová

DEŇ OBCE A OSLAVY 79. VÝROČIA SNP

Nová tradícia sa teší záujmu

Už po štvrtý raz sa koncom augusta uskutočnil Deň obce spojený s oslavami 79. výročia SNP. Táto pomerne nová tradícia sa teší veľkému záujmu našich spoluobčanov. Aj preto, že súčasťou je bohatý kultúrny, ale tiež športový program.

Na úvod sa tradične uskutočnil pietny akt pri Pomníku padlých v SNP v centre obce. Medzi vzácnymi hosťami bol poslanec NR SR, v súčasnosti už minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Richard Takáč a prišiel aj poslanec Trenčianskeho samosprávneho kraja (TSK) Jozef Stopka. Najskôr s krátkymi príhovormi vystúpili starosta obce Juraj Stiffel, predseda Základnej organizácie SZPB Peter Benko a poslanec Richard Takáč. Pripomenuli, že náš ľud sa dokázal zmobilizovať do ozbrojeného povstania proti fašizmu a spoločne ho aj pomohli poraziť. „Vieme kto mal najväčšiu zásluhu na porazení fašizmu a preto nedovoľme, aby sa prekrúcala história ako sa to už dnes deje, pretože fašizmus opäť oživa“, odznelo v príhovoroch. Potom hostia aj predstavitelia obce a všetkých spoločenských organizácií v Malinovej položili k pomníku kvety a vence.

To už na futbalovom ihrisku prebiehalo zábavno-športové podujatie pre deti pod názvom Rozlúčka s prázdninami. Malí pretekári sa zabávali pri plnení rôznych zaujímavých disciplín. A už predpoludním sa kúrilo pod kotlami, aby si účastníci mohli pochutnať na troch rôznych druhoch gulášu a držkovej polievke. Chutné koláčiky zasa ponúkali členky Klubu dôchodcov a Karpatskonemeckého spolku v Malinovej. V stánkoch sa prezentovali aj miestni ľudoví umelci a remeselníci, ktorí na predaj ponúkali svoje výrobky. Nechýbal ani stánok Miestnej akčnej skupiny Žiar, ktorá patrila medzi sponzorov.

Na slávnostnom otvorení sa zúčastnila aj poslankyňa TSK Petra Hajšelová. Tá odovzdala nášmu starostovi

symbolický šek na 400 eur, ktorým kraj podporil toto podujatie.

Nasledoval fanúšikmi očakávaný futbalový zápas medzi TJ Partizán Malinová a FK Hajsкала Ráztočno. Každý bol zvedavý na hviezdneho, bývalého kapitána slovenskej reprezentácie a dlhoročného hráča Liverpoolu Martina Škrтеля. Ten nastúpil od začiatku zápasu, nie však do obrany, ale veľmi umne riadil útok hostí. Tí

napokon aj presvedčivo vyhrali 1:5, keď jeden z gólov vsietil aj Martin. Potom ešte podebatoval s niektorými divákmi a neodmietol ani autogram a spoločnú fotografiu.

Medzitým už na pódium nastúpilo Duo Roman Mečiar a Marek Kotian, aby zahrali na počúvanie rôzne hity. Na tanečnom parkete bola rozložená obria šachovnica. Šachový majster a tréner šachu Blažej Majzlan záujemcom vysvetlil základy tejto hry a sledoval aj niektoré šachové partie. O 19. hodine nastúpila na pódium hudobná skupina Saxoband so značným repertoárom tanečných a ľudových piesní.

Keď sa zotmel, jej produkciu však prerušila výzva, aby sa účastníci Dňa obce presunuli na druhý koniec ihriska, kde už bola pripravená partizánska vatra. Čestná povinnosť zapáliť ju, pripadla Eve Benkovej, dcére Albína Drexlera, najmladšieho partizána z Malinovej.

Kým ešte vatra naplno horela, na betónovom „parkete“ sa už začali krútiť prvé páry v rytme rezkej muziky. Zábava trvala ešte dlho po polnoci a z vatri zostala už iba pahreba. Deň obce vyvrcholil na druhý deň nedeľu, tradičným výstupom na partizánsky bunker.

Text a foto: P. Remiaš

JUBILANT - EWALD SCHÖN

V Malinovej ho každý pozná... vie kde býva, ako sa dostať k jeho domu. Nečudo. Je chýrnym, uznávaným krajčiarom. Rodený Cachovčan, syn partizána, Ewald Schön v septembri tohto roka oslávil osemdesiatku. Napriek tomu ešte stále, takmer denne, si sadne za svoju starú Singerku. Klasický, osvedčený šijací stroj, aby ušil, skrátil, alebo upravil, či opravil niekomu nohavice, alebo iný druh odevu. Singerku si zaobstaral ešte ako krajčírsky učeň, od staršieho krajčira. Už vtedy mal ten stroj svoje roky. Dodnes mu však slúži, hoci si ho zmodernizoval, opatril ho elektrickým strojčekom. Už nemusí šliapať do pedálu...

Otec Laurinec aj mama Júlia, keď končil základnú školskú dochádzku mu tvrdili, že je dobré ak bude mať chlapec v rukách remeslo. Mali pravdu. Do učňovskej školy začal chodiť v Nitre a dokončil ju v Prievidzi. Dnes s hrdosťou hovorí, že vtedy ešte dobre fungovalo duálne vzdelávanie. Týždeň boli učni v škole a týždeň v krajčírskej dielni. Aj preto získal nielen vedomosti, ale aj dostatok zručností. Ewalda začalo remeslo skutočne baviť. S čerstvým výučným listom začal pracovať v prievidzskom Podniku miestneho priemyslu. Veľmi rýchlo sa zžil s kolektívom starších krajčiarov. Šili tam totiž prevažne nohavice na zákazku. Mesačne ich ušili aj sto. Záujem bol veľký, pretože v obchodoch bol malý sortiment textilu a mnoho najmä mladých si chcelo obliekať modernejšie oblečenie. Čoskoro mu už zverili aj zodpovednú úlohu zobrať zákazníkom miery. Neskôr aj strihal látku nielen pre seba, ale aj pre svojich kolegov.

Na dva roky vojenskej služby si dal od „krajčíriny“ oddych, ale po dvoch rokoch sa vrátil. Vtedy k nim do dielne už chodili na prax nové učnice. Jednu z nich, Anku Dobrotovú z Chrenovca, si začal nejako zvlášť všiamať. Mimoriadne ho zaujímala... O päť rokov sa s ňou oženil. Stala sa z nich zohratá krajčírska dvojica. Najskôr u Ewaldových rodičov. Potom v dome, ktorý si kúpili od legálne odsťahovaného kachliara Fitzela do Nemecka, začali po práci šiť tiež nohavice. Medzi mladými neprestával o ne záujem. Mesačne ich neraz ušili aj desať kusov. No v ich dielni vznikli aj krásne kroje, ktoré využívali malinovskí fašiangovníci...

Často sa vraví o niekom v súvislosti s jeho menom, že je „nomen omen“. Platí to zrejme aj o ňom. Jeho meno a priezvisko možno z nemčiny voľne preložiť ako „pekný les“ (schön - pekný; der Wald - les). Charakterizuje ho to, pretože Ewald je dlhoročný vášnivý turista. Už od mladosti sa

rád túlal lesom. V lete po chodníkoch a v zime na bežkách alebo lyžiach. Prvé kristiánky skúšal robiť na svahu nad dedinou, kde neskôr postavili lyžiarsky vleč. Spolu s kamarátmi neraz vybehli na Maguru, ale „hlavný stan“ si urobili na Rovni. Ešte za čias grófa Pálfyho tam pre lesných robotníkov postavili drevenú útulňu. Dalo sa v nej prespať aj si zakúriť. Časť z nej ešte stojí. Zo zážitkov by mohol napísať hrubú knihu. Každý z partie musel priniesť nejakú poživeň a samozrejme aj nejaké víno. Bolo veselo. Raz postavili zo snehu „snehuliacku“. Mala všetko čo má mať. Dolu sa potom chválili, že na Rovni majú fešnú „Čavojku“, ktorá vraj za nimi prišla.

Po čase z ich partie vznikol oficiálny turistický oddiel a od roku 1970 aj Klub slovenských turistov - Partizán Malinová. Mal približne 30 členov a Ewald ako jeden z najstarších členov bol isté obdobie aj jeho predsedom. Hoci ich klub patrili v okrese medzi najmenejšie, v menších aktivitách sa to neprejavilo. Pri pozieraní starých fotografií, sa mu vynárajú fantastické zážitky z výstupov na Kriváň, kde bol najmenej trikrát. Samozrejme viackrát zdolal s kamarátmi Rysy, Ostrvu, navštívili aj najvyššodnejší cíp Slovenska Kremenec. Aj Slovenský raj a iné najkrajšie aj najvyššie miesta pozná ako vlastnú dľaň. Turistika bola pre neho veľkým relaxom. Potreboval sa pohybom odreať od sedavej práce za šijacou mašinou. Je rád, že turistický oddiel nezanikol a stále je aktívny. Hoci on sám sa už nemôže na turistických výletoch zúčastniť. Prejavujú sa v jeho nohách tie stovky kilometrov a desiatky výstupov na mnohé vrcholy. Už by mladším asi nestačil. Dopraje im však také zážitky ako si on uchováva v pamäti. Teší sa, že terajší predseda Klubu turistov v Malinovej je jeho zať Miro Richter.

Ešte jedna činnosť Ewalda v obci „preslávila“. Venoval sa totiž aj foto-

grafovaniu. K turistike fotoaparát akosi patril. Krátko na to ako sa vrátil z vojny mu otec kúpil prvý fotoaparát, dvojokú zrkadlovku Flexaret. Dnes už môže každý fotografovať, ak má dobrý mobilný telefón. Výsledky vidí hneď. Ale vtedy, v šesťdesiatych rokoch, bol fotoaparát nesmierne cenná vec. Ešte viac si ľudia vážili toho, kto vedel nielen fotografovať, ale aj vyvolať fotografie. Zo začiatku to nevedel ani on. Prvé exponované zvitkové filmy, na jeden sa zместilo „iba“ 12 záberov, si nechával spracovať u jedného fotoamatéra v Tužine. Ale takí ľudia boli veľmi vyťaženi a dlho trvalo, kým videl výsledky svojho fotografovania. Preto sa rozhodol naučiť sa vyvolať filmy sám. S kamarátmi sa zložili a zakúpili zväčšovák Opemus. Lenže netušili, že nie je vhodný pre filmy 6 x 6 cm ale pre menšie negatívy, kinofilm s rozmerom obrázkov 24 x 36 mm. Ale poradili si. Z dreva si vyrobili rámik, aby mohli z negatívu vybrať a zväčšiť aspoň časť. Postupne si kúpili aj leštičku na fotografie. Prvú fotokomoru mal v zatemnenej kúpeľni. Filmy vyvolával a ustaľoval rukami v miske. Potrebné osvetlenie nahradzovala vojenská baterka s farebnými filtermi. Napokon prvé výsledky a vyvolané fotografie ho povzbudili. Postupne ho volali fotografovať deti do rodín, pri narodeninovej torte, či vianočnom stromčeku. Nemal blesk a tak požiadal niekoho, aby mu svietil reflektorom. Neskôr dokumentoval aj významnejšie udalosti v obci. Napríklad odchod brancov na vojenčinu, rôzne oslavy, zábavy a pod. Potom raz požičal Flexaretu kamarátovi, tomu nešťastne spadla a bolo po nej. Kúpil si fotoaparát Kyjev na kinofilm, na ktorý sa zместilo až 36 obrázkov. Zohnal si aj fotoblesk a potom už bol frajer. Odhodlal sa fotiť aj svadbu. Dokonca sa stalo, že to čo večer nafotografoval, v noci vyvolal a ráno okolo štvrtej hodiny ráno priniesol svadobčanom hotové fotografie. Často mu vo fotokomore pomohala aj manželka. Skrátka zohratá dvojica...

Celý doterajší život prakticky prežil v Malinovej, môže teda porovnávať. Myslí si, že voľakedy bola dedina družnejšia, ľudia sa viac navštevovali, spoločne oslavovali meniny, narodeniny, nie okázalo, ale tak v kruhu najbližšej rodiny a priateľov. Aj sa ľudia viac zabávali. Pamätá, bol totiž aj mládežníckym funkcionárom, aký boj viedli medzi sebou jednotlivé organizácie, aby mohli zorganizovať spoločenské zábavy. Najväčší bol záujem o hodové, silvestrovské, či štefanské zábavy. A vždy bola sála plná... No ale každá generácia si musí tieto záležitosti vyriešiť sama, aby jej členovia mali čo v jeho veku tiež porovnávať...

Pavol Remiaš, Snímka: autor

HISTÓRIA TROJIČNÉHO STĽPA

Aj nebo akoby plakalo nad stratenými mladými životmi. Pred desiatimi rokmi 24. novembra 2013 v našej obci opätovne, po približne 200 rokoch, odhalili Trojičný stĺp. A vtedy skutočne silne pršalo. Pripomeňme, že trojičný stĺp, sa právom volá aj morovým stĺpom. Také totiž na Slovensku v minulosti stavali ako prosbu za uzdravenie, alebo z vďaky za záchranu života pri rôznych epidémiách.

Výstavba stĺpa.

V Malinovej to začiatkom 19. storočia bola nadmieru bolestná epidémia pravých kiahní. Postihovala totiž deti. Vo vtedajšom Cachu a susednej obci Chvojnica, v roku 1822 za niekoľko mesiacov zomrelo 84 detí. V našej obci od februára do apríla pochovali 30 detí vo veku od troch mesiacov do štyroch rokov. Pretože kronika obce sa nezachovala, pomohli údaje o úmrtiach, ktoré aj s príčinou smrti zaznamenal farár Alojz Reuth, správca farnosti v rámci oboch dedín. Epidémia skončila až v júni toho istého roku. Práve z vďaky za ukončenie epidémie a na ochranu Cachu veriaci postavili Svätej Trojici spomínaný stĺp. Pôvodné súsošie ale v šesťdesiatych rokoch minulého storočia (údajne v roku 1963) poškodil veľký konár, ktorý sa počas búrky odlomil z jednej z troch líp vysadených na návrší okolo stĺpa. Tie boli spílené a stĺp na príkaz vtedajšieho vedenia obce odstránený.

„Trojičný stĺp sme opäť odhalili na mieste, kde pôvodne stál. Repliku súsošia vytvoril reštaurátor a sochár Peter Dolník.“ spomína Mária Luprichová, ktorá bola vtedy starostkou obce a má veľkú zásluhu na obnove stĺpa. „Bez môjho, viac ako polročného

bádania, spoločne s historikom Múzea Bojnice Erikom Kližanom aj v cirkevných záznamoch, by veru história trojičného stĺpu nepokračovala. Na obnovu bol napísaný projekt z Programu rozvoja vidieka a Nadácie POINTIS, v rámci revitalizácie priestoru autobusovej zástavky a to v sume 4000,-€. Obec prispela sumou približne 1000,-€, ale aj farnosť, časť prác urobila aj firma ITYS bez nároku na plácu, ale veľkú zásluhu má najmä železiar Ervin Richter a tesár Miro Luprich, tiež vtedajší údržbár v obci Ján Belák. Títo ľudia urobili ten základný kameň. Neskôr pokračovali v prácach aj ďalšie partie z Malinovej, ktorým bude vždy patriť veľké ĎAKUJEM, pretože všetko bolo urobené za 4 mesiace (jún - október 2013). Pozlátenie sochy sa mi podarilo zabezpečiť až pred pár rokmi a bolo financované zo zbierky. Od roku 2014 sa o trávnik pri trojičnom stĺpe stará rodina Hegedúsová a to je tiež náročné na čas. Všetci sme sa zapísali do histórie obce a osobne som veľmi rada, že sa nám to všetko podarilo.“

Starostka spomína aj ďalšie podrobnosti ako nebolo ľahké presvedčiť vtedajších poslancov, aby dali súhlas na opätovné osadenie súsošia v centre obce. Súhlasili veľmi ťažko, ba priam s podmienkou, že to nebude obec nič stáť. Až informácia z bádania o tom, že u nás zahynulo počas epidémie mnoho detí, ich zlomila. Pôvodné súsošie veriaci schovávali od zničenia stĺpa v kostole. Nikto, až na pár ľudí, v dedine nevedel, kde sa nachádza.

Odhalenie obnoveného stĺpa sprevádzal dážď.

Pôvodné súsošie sa nachádza v kostole.

Dodnes je tam stále umiestnené. Zbúraný stĺp je vraj zahrnutý v zemi, niekde v záhrade Mira Pediača. Tam bola kedysi jama, ktorú zahrnuli a opodiaľ vytvorili pomerne veľkú asfaltovú plochu. Údajne, kedysi počas hodov, na Katarínu, tam stával kolotoč a vzniklo také veľké dedinské námestie pri zástavke autobusu na otáčanie a parkovanie.

V súvislosti s Trojičným stĺpom vznikla pred siedmimi rokmi aj ďalšia zaujímavá tradícia. Za nápad vytvorenia veľkého adventného venca môžeme poďakovať ešte aj teraz Lojzkovi Valchovníkovi, (vtedy bol poslanec OZ), ktorý konštrukciu vymyslel aj dal vyrobiť ako dar pre obec. Už niekoľko rokov býva počas adventu pod stĺpom veľký adventný veniec, jeden z najväčších v okrese. Má priemer približne osem metrov. Každoročne obec zabezpečuje jeho včasné postavenie aj výzdobu. Aj v súčasnosti už na ňom svietí prvé svetlo...

Text a foto: Pavol Remiaš

JUBILEJNÁ X. HUBÁRSKA VÝSTAVA V MALINOVEJ

Začiatkom októbra 2023 sa v našej obci uskutočnila jubilejná X. výstava húb. Bola opäť inštalovaná vo veľkej sále Partizánskeho domu. Jej cieľom bolo predstaviť verejnosti čo možno najväčší počet druhov húb, ktoré rastú v okolí. Boli však veľké obavy, že kvôli dlhotrvajúcemu suchu nemusí výstava dopadnúť dobre.

Organizátori, preto vyzvali hubárov aj z okolitých obcí, aby priniesli čo možno najväčší počet rôznych druhov húb. Nešlo pritom iba o bežné jedlé huby, ale aj o jedovaté, nejedlé i neznáme huby. Napokon všetko dobre dopadlo. Hubári priniesli dovedna priniesli 155 druhov húb. Vlnajší rekord, 256 druhov, síce nepadol, ale aj tak bola výstava zaujímavá. Viac než 200 návštevníkov mohlo obdivovať veľký trs jedlého sírovca obyčajného, ako futbalová lopta veľkého vatovca (správne rozpadavca obrovského) a prakticky všetky bežné druhy jedlých hříbovitých húb. Medzi nimi boli aj

niektoré vzácne a chránené ako hříb jamkatý a hříb priveskatý, ale tiež hříb satanský. Nechýbala najnebezpečnejšia jedovatá huba - muchotrávka zelená.

Odborným garantom výstav bol tentokrát popredný slovenský mykológ Ján ČERVENKA, tajomník Slovenskej mykologickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied, ktorý mal aj zaujímavú prednášku o tajnom svete húb. Potom spoločne so starostom Jurajom Stiffelom odovzdali najusilovnejším hubárom vecné ceny. Z Malinovčanov to boli 8-ročná Elenka Barnáková, 11-ročný Filip Schön, Jakub Schön, Juraj Kobela, Jozef Blaško, Viliam Vician a Ján Bolfik.

Mnohí návštevníci ochutnali tiež

prípravené jedlá z húb, chutnú melencovú polievku a hubové fašírky a niektorí aj hubovú pálenku, známu ako hubový horec. Na paneloch bola zasa výstavka fotografií známych i menej známych húb. Výstavu zorganizovalo Občianske združenie Benedikt, v spolupráci s obcou Malinová, mikroregiónom Hornonitrie a Miestnou akčnou žiar. Spoluorganizátori vytvorili podmienky na zorganizovanie výstavy, prispeli sponzorsky na ceny, pomohli tiež z propagáciou.

Text a foto: Pavol Remiaš

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Životné jubileá oslávili:

AUGUST

Ľubomír Greschner, Jürgen Maurer - 55 rokov, Emília Dudášová, Anna Grossová - 60 rokov, Jolana Marková - 65 rokov

SEPTEMBER

Ľubomír Maurer - 50 rokov, Erika Bolčíková - 55 rokov, Edita Schönová - 60 rokov, Jozef Richter, Milan Richter - 65 rokov, Ľudovít Fabian, Filoména Pastorková, Fridrich Schwarz - 80 rokov

OKTÓBER

Marcel Maurer - 50 rokov, Marián Elischer - 55 rokov, Anna Kohútová, Elfrída Richterová - 65 rokov

NOVEMBER

Renáta Brídová - 55 rokov, Eduard Stiffel - 60 rokov, Ján Belák - 65 rokov, Monika Páleschová - 75 rokov, Elfrída Stiffelová - 85 rokov

V decembri tohto roka oslávia svoje životné jubileá:

Roman Brestovanský, Renáta Páleschová, Mário Studený - 55 rokov, Juraj Pastorok - 60 rokov, Rudolf Elischer - 75 rokov

Blahoželáme!

Privítali sme nových občiankov:

Matias Mujkoš sa narodil v júli, v auguste sa narodila Zara Hrbáčiková a v októbri Ľudovít Horváth.

Blahoželáme!

Rozlúčili sme sa:

Emil Supek zomrel 4.9.2023 vo veku 87 rokov.

Dušan Pediač zomrel 29.9.2023 vo veku 73 rokov.

Peter Priehoda zomrel 1.10.2023 vo veku 18 rokov.

Češť ich pamiatke!

NOVÁ PUBLIKÁCIA O HISTÓRII BANÍCTVA V NAŠOM OKOLÍ

Ako sa získavalo zlato

Výsledkom päťročného výskumu baníctva v našom regióne je v poradí druhá publikácia vedca a pedagóga Doc. Mariána Žabenského. Už vyšla pod názvom Archetypy a mozaiky historickej krajinnej štruktúry ovplyvnenej baníctvom v okolí Nitrianskeho Pravna. Autor svoje výskumy robil v katastrach obcí Malinová, Nitrianske Pravno, Chvojnica, Tužina a Kľačno. Zamerail sa na mapovanie povrchových a podpovrchových banských diel.

Na 345 stranách sa čitatelia okrem iného dozvedia ako sa zlato objavilo v týchto končinách. Súčasťou je aj kapitola zameraná na históriu baníctva približne od roku 1000 pred n. l. po súčasnosť. Najväčšia časť publikácie predstavuje jednotlivé banské diela, encyklopedickým spôsobom. Čitatelia na fotografiách môžu nahliadnuť do starých štôlní v Chvojnici a Tužine, znovuobjaviť metódy, akými sa získavalo

CACHOVINY

Borisov hárem

Pri ranči u Melcerovcov sa niekedy popása asi dvadsať členný hárem kozičiek. Jeho „majiteľom“ je capko s mohutnými parohami na hlave. Domáci ho volajú Boris. Na svoje „dievčatá“ je právom hrdý, chráni si ich, ale nikdy neodmietne prijať novú členku do svojho háremu. Aj nedávno mu priviedli na pytačky jednu prvôstku z dediny. Mladá sa vraj najskôr vzpierala, ale po krátkom pobyte s Borisom, napokon zasa nechcela odísť domov.... (r)

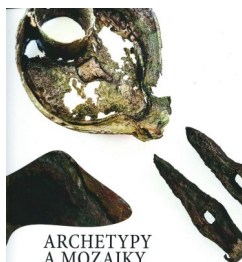

OBČAN SA PÝTA...!

Skupina občanov sa pýta, dokedy ešte bude starosta prehliadať požiadavku, aby bol vyriešený problém s vodou pred kostolom na ceste k cintorínu? Stále je to len sľubovanie. V daždi sa tadiaľ neďa prejsť. Problém trvá niekoľko rokov.

Odpovedá starosta obce Juraj Stiffel:

Je pravda, že ide o dlhodobý problém. Bol by už dávno vyriešený, v obci však žiaľ nemáme komplexne vybudovanú kanalizáciu, ktorá by takúto dažďovú vodu dokázala priebežne odvádzať. Na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva bude poverená stavebná komisia, ktorá sa bude zaoberať hľadáním technicky najvhodnejšieho riešenia tohto problému. (r)

zlato na povrchu v Malinovej, Nitrianskom Pravne, Kľačne a zistiť načo slúžili tajchy, ktoré sa nachádzajú skoro v každej skúmanej obci. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že predmetná publikácia je vedecká a prezentuje odborný text. V prípade záujmu je možné túto publikáciu objednať

na emailovej adrese:
zabenskym@gmail.com

ČRIEPKY Z OBECNEJ KRONIKY

Rok 1994 - uskutočnil sa slávnostný zápis do Pamätnej knihy obce Malinová pri príležitosti 100. výročia vysvätenia Kostola Božieho Srdca Ježišovho.

Rok 2002 - 29. júna sa konal slávnostný krst symbolov obce - erb, vlajka a pečatidlo, o udelenie ktorých požiadalo obecné zastupiteľstvo. Symboly boli slávnostne pokrstené zlatým prachom.

Rok 2008 - Malinovčania realizovali projekt Zelené srdce obce, podporený z grantového programu Ľudia pre stromy, sumou 30 000 Sk z nadácie EKOPOLIS a partnera SKANSKA. S cieľom zlepšenia životného prostredia. Zamestnanci SKANSKA a dobrovoľníci z obce vysadili dovedna 73 stromov a kríkov vo vonkajšom areáli Partizánskeho domu a obecného úradu. Finančne prispela aj obec.

Rok 2011

- Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ) sa 25. júla zúčastnil previerok pripravenosti v Porube, kde obsadil 1. miesto a v súťaži o pohár starostky obce Poruba obsadil 2. miesto. Nočná pohárová súťaž v našej obci sa konala 3. 9. Zúčastnilo sa 9 družstiev (7 mužských a 3 ženské). DHZ Malinová skončil na 4. mieste.

- 10. a 11. 9. sa konali v našej obci Majstrovstvá Slovenska v orientačnom behu s medzinárodnou účasťou - 250 pretekárov. Organizátorom bol Klub KOBRA, v spolupráci s obcou. Obec zabezpečila počas pretekov obstarvanie a to za pomoci kultúrnej komisie a členiek Únie žien a ZTaŠČ v Malinovej, zdravotnícku pomoc, zabezpečila pitnú vodu počas oboch dní v spolupráci s DHZ Malinová. Preteky sa konali v členitom teréne oblasti Kamenných morí.

- v júli 2011 sa začal budovať Park rodákov na miestnom cintoríne s mottom „Malinová zostáva v našich srdciach“. Tento projekt vznikol z podnetu starostky obce Márie Luprichovej a od júla do novembra v ňom zasadili stromčeky bývalí rodáci z obce žijúci v zahraničí alebo mimo obce. Rodáci prispeli na zeleň aj lavičky, ktoré sa tu nachádzajú.

- dňa 2. apríla 2011 sa konal polmaratón v Prahe, ktorého sa zúčastnilo 9.5 tis. pretekárov z 87 krajín sveta. Na pretekoch sa zúčastnil aj náš spoluobčan Ľudovít Schön, ktorý skončil na tritisícov mieste s časom 120 min. Prinesol si medailu a zážitok na celý život.

- začala svoju činnosť staronová formácia hudobnej skupiny *Dokonalý klud*, ktorá začala tvoriť vlastné skladby v štýle pop až punk - rocku. Textárom a tvorcom hudby Peter Benko, bicie Marek Schön, gitara a spev Peter Benko, klávesy Roman Schön, basová gitara Maroš Pieš.

Do knihy zaradil aj fotografie približne 400 rokov starej banskej drevenej výstuže, ktorú vykopal pri budovaní trativodu Malinovčan Milan Bobok.

(r)

CACHOVCI - TAKÍ SME BOLI, TAKÍ SME

NEPÁRNE ČIŽMY

Jozef, prezývaný Jego pomáhal pri prestavbe krčmy, budúcej Cachovanky. Pri partii zaprášených chlapov sa zastavili dve neznáme počerné ženy, akiste matka s dcérou. Či vraj nekúpia nové kožené čižmy... lacno, vtedy ešte za sto korún... Ponuka najviac zaujala Jega, ktorému tie jeho už dosluhovali. Spýtal sa aké číslo majú. Keď sa dozvedel, že osmičky a to bolo jeho číslo, povedal, že si ich vyskúša. Staršia zo žien vytiahla zo škatule jednu čižmu a druhú, ako pravá obchodníčka nechala v nej. Boli to naozaj pekné a nové topánky. Nečudo, že sa Jego rozhodol ich kúpiť. Za tú cenu...?! Hoci toľko v peňaženke nemal, požičal si od kolegu. Pre istotu skontroloval, či je v škatuli aj druhá. Bola.

Na fajront sa rozhodol obuť si obe čižmy a pochváliť sa nimi. Jednu si obuť pohodlne, ale druhá išla akosi ťažko. Keď sa na ňu pozrel zblízka zistil, že bola o dve čísla menšia a ešte na tú istú nohu... Až o niekoľko mesiacov, pochopil. Dozvedel sa z novin, že v hypermarkete v Prievidzi chytili dve zlodějky, ktoré kradli topánky. Prekvapením bolo, že z každého vzoru si vzali iba po jednej z páru... iba tie boli voľne vystavené...

FANÚŠIK JOZEF

Jozef bol dlhé roky šoférom autobusu. Malinová je samozrejme konečnou stanicou, kde sa vždy autobusy pred kostolom otáčajú a parkujú. Kým sa zasa podľa cestovného poriadku nepohnú späť do Prievidze. Šofér Jozef bol a doteraz je veľkým fanúšikom športu. Keď mal službu a boli práve majstrovstvá sveta v hokeji, vždy mu bolo ľúto, že nemohol sledovať televíziu, práve keď naši hrali. Využil teda tú polhodinku, čo stál pred kostolom a zaskočil do domu oproti, kde bývala pani Lojzka, s ktorou sa poznali ešte za mladi. Tam si aspoň kúsok zápasu pozrel. Aby ľudia vonku nečakali, na autobuse nechal otvorené dvere, aby mohli nastúpiť. Potom im popredal cestovné lístky a naštartoval. Občas sa stalo, že pár minút meškal, pretože chcel dopozerať tretinu. Niektorí cestujúci mu to vyčítali a možno aj závideli. Pretože si mysleli, že k pani Lojzke nechodí kvôli hokejovým zápasom. Pošepli to jej manželovi. Bol z toho takmer rozvod... Potom ho zvolili za starostu a s autobusom sa nadobro rozlúčili...

(Z pripravovanej knihy)

LAMPIÓNOVÝ SPRIEVOD

Ako sa zdá, čaro lampiónov nevymrelo, práve naopak. Lampiónové sprievody sa znova organizujú v mnohých mestách a dedinách. Ľudia v nich nachádzajú duševný oddych v uponáhľaných dňoch dnešnej doby a čaro svetielok už navodzujú atmosféru prichádzajúcich Vianoc.

Martinský lampiónový sprievod sa už stal aj v našej obci tradíciou. Naša miestna organizácia Karpatskonemeckého spolku ho zorganizovala 11. novembra 2023 už po siedmykrát. Aj napriek tomu, že svätý Martin neprišiel na bielom koni a počasie bolo sychravé, v sprievode našou obcou bolo vyše 160 účastníkov, od tých najmenších v kočíkoch, až po dôchodcov s paličkami. Stretli sa tu všetky generácie nielen členov spolku, ale aj obyvateľov našej obce i z okolitých dedín.

Podujatie sa začalo o 17.00 hodine, kedy už pestrofarebné lampióny rozžiarili tmavé priestranstvo pred obecným úradom. Na úvod sme si vypočuli príbeh o šľachetnom čine svätého Martina v podaní žiačky Anabelky Grossovej. Nasledovala nemecká pieseň žiakov 3. ročníka Základnej školy v Nitrianskom Pravne a kultúrny program zakončilo vystúpenie detí z Materskej školy v Malinovej. Sprievod sa potom vydal uličkami našej obce, sprevádzaný pesničkami v miestnom rozhlase. Po návrate pred obecný úrad boli všetky deti odmenené medovníkom a teplým chutným čajom. Aj dospelí sa mohli zohriať špeciálnym čajom. Rodičia boli v druhej debata, deti šantili a po vydarenej akcii sa rozšli do svojich domovov. Podľa ohlasov to bola veľmi vydarená akcia. Vďaka patrí členkám výboru našej organizácie, ako aj starostovi a pracovníkom obecného úradu. Taktiež učiteľkám materskej a základnej školy za prípravu programu, členom miestneho dobrovoľného hasičského zboru za dohľad nad bezpečnosťou pri presunoch po celej trase sprievodu.

Mgr. Edita Grossová
predsedníčka MO KNS Malinová

ČAROVNÁ JESEŇ

V októbri tradične privítali jeseň dve výstavy. Jednu už po štvrtýkrát pripravili členky základnej organizácie Únie žien Slovenska. Inštalovali ju pri vchode do Partizánskeho domu. Bola opäť pestrá, ale hlavne vtipná. Nielen vystavenými plodmi a kvetmi, ale aj postavičkami. Ako povedala predsedníčka základnej organizácie Eva Benková „ústrednou postavou výstavy bola opäť Jesienka. A od vlani aj s partnerom Dávidom. Pre tých, čo zmeškali a nevideli predchádzajúce 3 diely ságy, je tu slúbený štvrtý diel. Jesienka a Dávid už majú potomkov. To je, taká naša tradičná slovenská rodinka. Dúfame a veríme, že naša výstava, Čarovná jeseň vás oslovila a že sa vám aj páčila.“

Druhú výstavku pod názvom Jeseň očami detí pripravila kultúrna komisia pri obecnom zastupiteľstve, v spolupráci s materskou školou. Predsedníčka kultúrnej komisie Erika Bolfíková na margo výstavy uviedla: „Počasie nám prialo, ale aj tak sme opäť použili „šmykňu“ uja Janka a spolu s učiteľkami, mamičkami, omamami a tetami sme pripravili naše dielka. Postupne sme ich veľmi zaujímavo naaranžovali na zelenej ploche pri autobusovej zastávke. Z plodov vznikli rôzne postavičky, zvieratká a veci.“

Obe výstavy zaujali nielen domácich ale aj návštevníkov obce. Mnohí sa pri nich aj odfotoграфovali.

Text a foto: (pre)